

de, som have Laan af de saakaldte faste Penge, som udlaanes fra de mindre Overtor-mynderier; flere af flige Debitorer have erklæret for mig, at de ikke kunne stole paa disse Laans Fasthed, men at de maae ansee det for et stort Gode, naar de kunde vente at beholde dem blot i 10 Aar; thi, naar de Umyndige blive myndige, og naar Pigerne skulle giftes, forlanges Capitalerne udbetalte, og have da Overtormyndighederne ikke Penge ved Haanden, ere de nødte til at opstige dem. Vel faae Besidderne saa ofte Løste om at faae Pengene til næste Termin af det samme Institut; men det fører dog altid større Omkostninger med sig, og den Uro, hvori Bedkommende svæve, blive de sikrede mod, naar de gaae ind i Creditforeninger. Jeg tror saaledes ikke, at de mindre Landeendomsbesiddere vilde have nogen Betænkelighed ved, at Loven fik et Tillæg, som viste, at inden en vis Tid vilde Rentefoden være aldeles fri. Jeg har ogsaa tænkt mig, at det vilde være dristigt af mig at foreslaae en saadan Udtryksmaade i Lovforslaget, naar man ikke havde et Præcedens for det; men jeg maa tillade mig at henlede Opmærksomheden paa, at vi før ikke længe siden have vedtaget to Love, der virkelig have en vis Lighed med det foreliggende Forslag, nemlig om Afsløsnin- get af Møllernes og Bagerens Privilegier. Jeg havde selv den Ære at være Medlem af det Udvalg, der behandlede Møllersagen, der var en meget vanskelig Sag, hvilket altid er Tilfældet, naar man skal gjøre et Indgreb i Medborgerens bestaaende Rettigheder, og man dog mener, at de bør hæves. Udvalget foranledigede dengang, at Delegerede fra de fleste Mølleiere confererede med det, og disse Dele- gere vare ogsaa tilfredse med, at Privilegiet blev hævet, da de indsaae, at det var i Medhold af Grundloven og ikke kunde undgaaes, men bade kun- om, at man vilde udsætte Terminen noget, for at de kunde faae Tid til at gjøre Forandringer og benytte heldige Conjunctioner. Dette Til- fælde forekommer mig at have nogen Lighed med det foreliggende; naar de Eiendomsbe- siddere, som have Prioriteter, med Hensyn til hvilke de frygte for, at vedkommende Udlaanere skulle benytte sig af Løsligheden til at freue Renten op, naar de havde en vis Tid, hvori

de kunde ordne disse Forhold, vilde det vistnok ikke væsentlig kunne genere dem; hvortil kommer at, naar vi ikke nu vedtage i denne Lov en saad- dan Tidsfrist, saa maa man, hvis der senere kommer en Lov om Ophævelse af Rentefoden, give en saadan Frist; thi Forholdene ville da være ligesom nu og det vil altsaa da være ligesaa betænkeligt som nu, at lade en saadan Lov træde i Virksomhed strax. Jeg vil gjerne gaae lige saavidt som ved de to andre lignende Love og sige, at om 10 Aar skal Rentefoden være aldeles fri; thi inden den Tid kan man efterhaanden benytte Conjunctionerne til at træde ind i Creditforeningerne; og der vil da, som jeg tidligere tillod mig at yttre, hos de mindre Landeendomsbesiddere være Tendens til efterhaanden at søge at komme ud af de Forhold, hvor de kunne vente at faae Pengene optagne. — Iøvrigt kan jeg ikke rigtig for- staae, hvorledes Beskyrerne af offentlige Midler skulle anbringe disse Penge. Jeg synes, at det er en ligesaa stor Begunstigelse mod dem som mod Eiendomsbesidderne, at den højere Rente- finder Sted; thi de tør jo ikke efter den be- staaende Lovgivning discontere med Pengene, da de skulle have et bestemt Pant; men dette er ingenlunde altid let at faae. Jeg kan der- for ikke dele den Frygt, man har; men da det nu engang er tilstede, saa finder jeg det urig- tigt, at man ikke tager Hensyn til dem. Jeg skal derfor asvente, hvad den høitærede Inden- rigsminister og maaffet flere Medlemmer ville yttre om, hvad jeg her har tilladt mig at frem- sætte, for derefter at bestemme, hvorvidt der kunde være Anledning for mig til at stille Uendringforslag til næste Behandling.

Schmann: Da jeg hører, at den sidste arede Taler i sin Hovedanskuelse med Hensyn til det her foreliggende Spørgsmaal er aldeles enig med mig — og jeg har heller ikke kunnet for- udsætte Andet — saa vil han vist ikke tage mig det ilde op, naar jeg tillader mig at bemærke, at den Sammenligning, hvormed han endte, efter min Overbetragtning indeholder den blodigste Front paa hele Loven, at det nemlig skulde betragtes som et Privilegium for de faste Eiendomsbesiddere ikke at turde give mere end 4 pCt. Ja, hvis Staten vilde paatage sig at skaffe